

Den osäkra vägen till dialog.¹

En meditation

Sallyann Roth

Översättning: Kerstin Hopstadius

Jag bjuder in dig till att gå med mig i en meditation. Frågorna som kommer är inte önskemål om information; de är inbjudningar till att få den förnimmelse av mänsklig samhörighet och delat ansvar som kommer när vi tillåter oss att undra, att inte förstå, att delta i att åter personifiera det generaliserade och objektifierade, att ge utrymme för den kommande, nu-i-vardande världen, den värld som vi tillsammans skapar. Kanske också, att frågorna är svar i sig själva, att de hänvisar bortom sig själva.

Tänk på ”jag”-rösten som dig själv när du läser och reflekterar.

Ibland deltar jag i en konversation, eller i ett gräl eller kanske till och med i ett ordkrig som inte leder någon vart, som inte åstadkommer något utom upprördhet. Ibland känner jag mig säker på att jag vet exakt vad någon annan just ska säga och jag förutser, med stark övertygelse, hur huvudlöst det kommer att vara.

Ibland känner jag inget hopp om att någonsin bli hörd, förstådd eller riktigt lyssnad på, av en speciell person, i ett speciellt samtal eller kring en speciell fråga. Och, ibland blir jag bara trött på att försöka göra mig själv förstådd. Jag vill inte försöka förklara mig igen, eller, jag känner mig avog eller kanske ond. Ibland vill jag bara köra över det som andra säger.

I sådana stunder,

Hur kan jag undvika att bli behärskad av smärta, hopplöshet, ilska eller förakt?

Hur kan jag undvika att bli behärskad av tanken att den andra personen eller gruppen egentligen är problemet?

Hur kan jag avhålla mig själv från att bara ge upp.

Men också, å andra sidan,

Vad gör jag som hämmar andra?

Vad gör jag som lämnar andra med en känsla av att vara betydelselösa, modfällda, tystade, utestängda, ovilliga att öppna sig när de är tillsammans med mig?

Vad gör jag som ger tecken åt andra att försöka övertyga mig om att de har rätt och jag fel, att tvinga på mig sina övertygelser, att inte tala direkt till mig, eller att ignorera min närvaro, eller till och med min existens?

När jag träffar människor som ifrågasätter mina åsikter, eller mina övertygelser eller mina värderingar,

Vad gör det möjligt för mig att lyssna till dem?

Vad gör det möjligt för mig att inbjuda dem att berätta mer för mig om vad de tänker och känner?

Vad gör det möjligt för mig att fråga dem hur de kom fram till att tänka och känna som de gör?

¹ The Uncertain Path to Dialogue A Meditation

Ur: McNamee, S. & Gergen, K. J. (Eds.) Relational Responsibility: Resources for Sustainable Dialogue, sid. 93-97, London: Sage Publications 1999. Översättning © Sallyann Roth

När jag känner mig ifrågasatt, eller till och med hotad av andra,

Vad gör det möjligt att undra över, att intressera mig för, eller fråga om, hur de kom fram till att tro det som de tror eller att ”veta” vad de vet när det är så olikt det som jag tror och som jag ”vet”?

Vilka slags handlingar och sammanhang ger mig mod

Att tala med öppet hjärta?
Att lyssna med öppet hjärta?

Vilka slags sammanhang känns tillräckligt trygga

För att det ska bli möjligt för mig att tala så öppet och lyssna så öppet till andra att jag kan bli förändrad av kontakten, påverkad av samtalet?

Vilka slags handlingar och sammanhang gör det möjligt för mig att ändra de innebörder jag ger mina upplevelser av tidigare och aktuella händelser och även tänkta framtida?

Hur kan jag öppna för att utforska våra många skillnader, våra berättelser, våra liv, våra livsomständigheter?

Hur kan jag tala helt och fullt även när det att tala helt och fullt kanske avslöjar att vi helt enkelt inte kan förstå varandra?

Vilka slags handlingar och sammanhang styrker mig

Att överge antaganden att jag vet vad andra menar?

Att inrikta min inlevelse på att fråga om saker jag inte förstår eller inte kan förstå?

Att avslöja hur mycket jag inte förstår?

Att ge utrymme för olikheter i erfarenhet, i den mening jag ger den erfarenheten och för varje annan slags olikhet som kanske finns?

Vad gör jag

Som frammanar det från andra som är ovanligt för dem att tala öppet om?

Som frambringar gensvar av ovanlig komplexitet och nyansrikedom?

Som inbjuder andra människors reflektioner och deras mest hängivna intentioner?

Som frammanar deras beredvillighet att tala om ofullständiga tankar, tankar som bara är på väg att tänkas fullt ut, eller som har blivit tänkta men aldrig tidigare uttalade.

När jag har tänkt att andra skulle anse mina tankar, känslor, uppfattningar eller perspektiv ”fel”, ”udda”, eller bara alltför annorlunda,

Vad har andra gjort som har tillåtit mig att vara öppen mot dem, att tänka på och prata om saker jag inte har pratat om?

Vad har andra gjort för att hjälpa mig att ge ord åt det som jag var rädd för att säga eller kanske till och med tänka, när jag föreställde mig, och kanske med all rätt, att öppenheten skulle stöta bort just de människor som jag brydde mig om eller var beroende av?

Vad har andra gjort för att frammana allt jag känner tänker och säger på ett sätt som har tillåtit mig att välkomna förvirring, att bli mindre säker, och att öppna mig för förändring genom min kontakt med dem?

När jag känner att andra människors tankar, känslor, övertygelser eller perspektiv är ”fel”, ”riskabla”, eller bara alltför olika mina egna,

Vad skulle andra kunna göra eller säga för att göra mig beredd att lyssna till det som känns outhärdligt att höra, alltför annorlunda, alltför förvirrande, för ifrågasättande, för obegripligt, saker jag bara inte vill höra?

Hur kan jag påminna mig själv att tala utifrån mig själv, från min egen erfarenhet och inte förskansa mig genom att tala som medlem av en grupp, som om jag företrädde andra?

Hur kan jag komma ihåg att lyssna helt, öppet, med genuint intresse, utan att döma och utan att argumentera mot någon annans ifrågasättande eller annorlunda idéer, känslor, övertygelser?

Hur kan jag förbli öppen för att höra nya saker även i andras välbekanta ord?

Och hur kan jag lyssna lika helt, lika öppet, och lika generöst och utan att döma, till mig själv?

Om jag på det här sättet håller mig öppen, och om den andra, den som är ”annorlunda”, gör samma sak,

Kunde vi då uppleva och prata om våra likheter och avstå från att definiera oss definitivt genom våra olikheter?

Kunde vi vägra att definiera varandra som ”annan”?

Och om jag på det här sättet håller mig öppen tillsammans med ”likasinnade”,

Kunde vi tala öppet om våra olikheter när vi tidigare har definierat oss med våra likheter?

Kunde vi backa från att se oss själva som ”vi” till skillnad från ”dem”?

Hur kan vi skapa en plats där vi erfar vår samhörighet med varandra just genom våra olikheter?

En plats där ingendera av oss ger upp viktiga övertygelser, värderingar och engagemang utan där åtskillnadens spänning – och att vi möts tvärs över den åtskillnaden – skapar en ny upplevelse av dig, mig och av oss tillsammans?

Vad behöver var och en av oss för att nå visionen, viljan, styrkan, och helt enkelt envisheten för att gå den här vägen?

Hur ska vi finna mod att göra den här resan?
